

Jean-Claude Larchet, *Mic ghid teologic și duhovnicesc pentru vreme de pandemie*, București, Editura Sophia, 2021, 244 p.

Jean-Claude Larchet este un teolog francez ortodox, filozof și autor consacrat în domeniul preocupărilor umaniste; destul de bine cunoscut în România, pe parcursul ultimelor decenii fiind editate mai multe lucrări de ale sale, inclusiv *Terapeutica bolilor spirituale* (București, Editura Sophia, 2006, 699 p.); *Creștinismul în fața Bolii, Suferinței și Morții* (București, Sophia, 2015, 293 p.), *Teologia bolii* (București, Editura Sophia, 2020, 174 p.).

În anul 2021, în plină pandemie provocată de virusul SARS-CoV-2, J.-Cl. Larchet a publicat micul său ghid teologic și duhovnicesc, lucrarea fiind tradusă din limba franceză în română de către Marinela Bojin.

În lucrarea sa, J.-Cl. Larchet enumeră un șir de manifestări științifice în cadrul cărora a fost anticipată dezlănțuirea unei pandemii devastatoare. Aplicând metoda retrospectivă, autorul trece în revistă un șir de epidemii și pandemii de ciumă și de gripă din trecut. Teologul francez menționează în trecut că epidemiile și pandemiile din trecut erau însoțite și de alte năpaste apocaliptice cum ar fi: Sărăcia, Foametea (însoțită, ca regulă, de secetă), Războiul, Moartea, Cutremurele, Invaziile de lăcuste.

Ghidul este compus din *Introducere* și patru capitole:

I. „Este Dumnezeu autorul epidemiilor, cu scop pedepsitor sau pedagogic?” Capitolul cuprinde următoarele subteme: *Epidemiile ca pedeapsă*

dumnezeiască și pedagogie dumnezeiască; Limitele acestei concepții din punct de vedere rațional; Limitele acestei concepții din punct de vedere duhovnicesc; Limitele acestei concepții din punct de vedere teologic; A afirma că Dumnezeu nu produce epidemiile și toate celelalte calamități, și nici chiar simplele boli care afectează omenirea, înseamnă a pune sub semnul întrebării atotputernicia Lui; Este necesară distincția între frica originară și firea căzută a omului; Rolul păcatului în perpetuarea bolii, a stricăciunii și a morții; Partea de lucrare a diavolului; Dacă Dumnezeu nu produce calamitățile, El le îngăduie?; Rostul rugăciunii și folosul minunilor (p. 15-82); În primul capitol al ghidului autorul menționează un șir de calamități amintite în Vechiul Testament care sunt prezentate ca o pedeapsă a lui Dumnezeu pentru păcatele oamenilor.

II. „Măsurile de profilaxie în perioadele de izolare și după izolare.” În capitol sunt analizate următoarele aspecte: *Izolarea; Refuzul izolării de către extremiști și teoriile conspiraționiste; Acceptarea izolării de către Biserica Ortodoxă; Câteva lecții de folos pentru viitoarele perioade de izolare; Cum se poate trăi viața creștină în timpul izolării; Dificultățile care apar în perioadele de după izolare și mijloacele de a le surmonta (p. 83-134).* În al doilea capitol autorul susține că măsurile de izolare a oamenilor pe timpul pandemiei SARS-CoV-2 au „permis o mai bună controlare și limitare a ei”, totodată izolarea i-a afectat mult pe creștini.

III. „Problema pe care o ridică împărtășirea euharistică.” În acest capitol autorul elucidează *Problemele puse de lingurița comună*, formulând și întrebarea dacă *Ne putem teme de contaminare prin conținutul potirului?* (p. 135-218).

IV. „Virusul fricii este acela care trebuie învins”. În ultimul capitol sunt argumentate următoarele subteme: *O situația anxioasă; Să ne familiarizăm cu ideea morții; Rolul primordial al credinței; Dobândirea păcii launtrice prin biruirea fricii; Biruirea fricii de moarte prin unirea cu Hristos.* Aici autorul abordează problema fricii, susținând că sursa cea dintâi a acestui fenomen este lipsa de credință. Autorul rezumă că „marea și cea dintâi învățătură duhovnicească pe care se cuvine s-o desprindem din pandemia recentă și din pandemiile ce vor să fie” este aducerea-aminte de moarte, „de buna pregătire pentru moarte, care, orice am face, se va petrece mai devreme sau mai târziu” (p. 219-241).

Spre surprinderea cititorului, J.-Cl. Larchet nu formulează concluzii finale, lăsând impresia că acest *Mic ghid teologic și duhovnicesc pentru vreme de pandemie* își îndeamnă cititorii să-și facă propriile concluzii, oferindu-le astfel libertatea de a reflecta și de a-și forma propria viziune asupra vieții și credinței pe timp de pandemie.

Acest ghid are menirea de a-i orienta pe creștini în căutarea mântuirii, în purificarea gândurilor și a faptelor în momentele de cumpănă. Cvasi importantă este reevaluarea rolului exercitat de către fiecare creștin în cadrul Bisericii lui Hristos care a promovat dintotdeauna valori perene și netrecătoare: dragostea, toleranța, pacea, înțelegerea, compasiunea, milostenia și grația divină.

Valentin ARAPU, doctor în istorie